

Tijden veranderen, MRT ook?

Het is alweer tien jaar geleden dat er een herstart van de MRT-cursus op de Calo was. Sinds die tijd zijn er in het onderwijs veel dingen veranderd. Denk aan de opkomst van het 'labelen' van kinderen en ook aan het stoppen met labelen vanaf 1 augustus 2014 (invoering passend onderwijs). Maar is binnen het geven van MRT ook veel veranderd? Een tienjarig bestaan vraagt om een terugkomdag, "Maar dan wel met verdieping", zegt Corina van Doodewaard, een van de docenten van de MRT-cursus. En zo ontstond het idee om een studiedag MRT te organiseren op woensdag 15 mei 2013.

Door: Renate Zielman

Motorische Remedial Teaching (MRT) zou je kunnen omschrijven als extra zorg en oefening voor kinderen die niet meekomen in de gymles of bij spelletjes op het speelplein. Binnen MRT kan gewerkt worden aan motorische ontwikkelingsachterstanden, maar ook aan de sociaal-emotionele ontwikkeling en aan het verhogen van het competentiegevoel (succeservaring kan ervoor zorgen dat bewegen leuk is ondanks dat het beweegdoel misschien nog niet behaald is).

MRT is geen reguliere les

Op verschillende punten is de MRT-les anders dan de reguliere les bewegingsonderwijs.

- Bij MRT zijn de groepen kleiner dan bij de reguliere les bewegingsonderwijs dus er zijn meer beurten en mogelijk meer luktansen.
- De didactische werkvormen sluiten aan bij de leerstijl van een kind.
- De les is puur gericht op de mogelijkheden van het kind.
- De les heeft als insteek dat een kind leert hoe hij/zij in de reguliere les mee zou kunnen komen op eigen niveau en manier.
- De lessen zijn ter voorbereiding of herhaling van activiteiten die in het reguliere schoolplan zijn opgenomen (het zogenaemde 'preteaching').
- MRT is tijdelijk: vaak zijn het 10 tot 15 lessen naast de reguliere lessen.

Voor wie is MRT?

Kinderen die een bewegingsachterstand hebben, kunnen door middel van een MRT-interventie op maat geholpen worden. Dit kan op verschillende plaatsen en manieren: in een praktijk, op school onder leiding of op speciale MRT-uren buiten schooltijd. Kinderen die in aanmerking komen voor MRT zijn bijvoorbeeld: angstige kinderen, kinderen met Developmental Coordination Disorder (DCD), kinderen die slecht contact maken tijdens het spelen, maar ook kinderen die slecht kunnen omgaan met winst/verlies. MRT kan individueel en in groepsverband worden aangeboden. Er wordt vaak gekozen voor de manier die het beste bij de behoeften van het kind aansluit.

MRT: meerdere doelen

MRT kan met verschillende doelen gegeven worden, bijvoorbeeld om bewegingsachterstanden in te lopen. Maar vaak is het hoofddoel van MRT om kinderen weer met plezier te kunnen laten deelnemen aan het reguliere bewegingsonderwijs. Door de kleine groepjes waarin gewerkt wordt, kan er extra aandacht worden gegeven aan de leervraag van ieder kind op zich. Gevolgen van een succesvolle MRT-periode kunnen zijn dat een kind meer plezier ervaart in bewegen doordat het meer zelfvertrouwen heeft gekregen, maar het kan ook zijn dat het slimmere manieren heeft gevonden om beweegproblemen op eigen niveau op te lossen.

Twee stromingen

MRT

Er zijn globaal gezien twee stromingen binnen de MRT. Bij de ene stroming worden vaardigheden van het kind 'bijgespijkerd' om zo weer te kunnen deelnemen aan de reguliere les bewegingsonderwijs. Wil van Rijn (2008) heeft het in zijn artikel over het aanleren van een 'splintervaardigheid' met als nadeel dat je bij een volgende bewegingssituatie weer van voor af aan moet beginnen met het aanleren. Het leren op zich wordt er niet effectiever van. Zelf gaat hij er van uit dat er in de ontwikkelingslijn een gat zit dat hij dicht moet maken om er zo voor te zorgen dat het kind zich weer verder ontwikkelt zoals het moet. Hij benoemt als groot voordeel, dat er een samenwerking ontstaat tussen de twee hersenhelften doordat het kind zijn voorkeurskant gaat optimaliseren. Doordat de hersenhelften beter samenwerken, storen ze niet meer.

RBO

De term RBO staat voor: remediërend bewegingsonderwijs. Voor het gemak hanteren we in artikelen vaak toch nog het begrip MRT: dat is bij een groter publiek bekend. Bij deze stroming wordt de omgeving van het kind zo aangepast dat deze kan deelnemen (Club Extra bijvoorbeeld). Deze tweedeling heeft te maken met het mensbeeld en de visie op bewegingsonderwijs. Op de Calo in Zwolle wordt een relationele mensopvatting geleerd. Mens en wereld zijn onlosmakelijk verbonden en hebben invloed op elkaar. De term 'motorische remedial teaching' botst eigenlijk met deze visie want het suggereert dat je een motoriek los van een persoon zou kunnen remediëren. MRT is een ingeburgerd begrip. In haar artikel bekent Corina van Doodewaard (2008) kleur door de ondertitel: "speciale leerlingenzorg en remediërend bewegingsonderwijs" toe te voegen. Hier ligt het accent dus op het aanpassen van het onderwijs aan het kind. Het duidt op extra leertijd en aandacht, met de reguliere les bewegingsonderwijs als referentiekader.

Signaleren MRT divers

Het signaleren voor MRT is een hot item heb ik gemerkt. Iedere MRT'er denkt hier weer anders over. Een leerlingvolgsysteem (LVS) is een van de bekendste manieren, maar er zijn ook docenten die door observatie van ouders of collega's kinderen doorsturen naar MRT. In beide gevallen betreft het kinderen die geen aansluiting meer hebben op motorisch of sociaal gebied. De keuze die je maakt of je in de gymles gaat testen, of een kind doorverwijst na een observatie, is heel persoonlijk. Net als bij de benaming, is ook hier je visie op bewegen en onderwijs bepalend. Tijdens een van mijn bezoeken die ik deed voor mijn onderzoek naar de huidige stand van zaken wat betreft MRT, vroeg ik een MRT'er hoe hij kinderen signaleerde voor MRT. Hij vertelde dat hij niet zo van het testen was en dat kinderen bij hem vanuit de regio vanuit scholen werden doorgestuurd naar de MRT. De extra gym (zoals hij het zelf noemt) is een plek waar kinderen meer ruimte krijgen om te oefenen en minder 'moeten'. Dit zorgt er volgens hem voor dat de kinderen met meer plezier en 'vrijer' gaan bewegen. Het lijkt of er een verschuiving plaatsvindt in het signaleren. Na de verschillende bezoeken en gesprekken kwam ik erachter dat sommige MRT'ers van mening zijn dat testen nodig is om zo objectief mogelijk te zijn, terwijl een meerderheid nu juist vindt dat na observatie zonder LVS een doorverwijzing ook kan.

Ontwikkelingen in het onderwijs

Een van de nieuwste ontwikkelingen is de wet voor passend onderwijs. Je zult er ongetwijfeld over gehoord hebben. School heeft nu een zorgplicht. Een van de hoofdpunten uit de wet voor passend onderwijs is dat leraren zo breed mogelijk opgeleid moeten worden om zo om te kunnen gaan met verschillende soorten leerlingen. Door

leraren te hebben met meer expertise is het nu mogelijk leerlingen binnen de klas de nodige zorg te bieden in plaats van daarbuiten. Lukt het niet om de nodige zorg binnen de klas te geven, dan is de school verantwoordelijk voor het bieden van zorg vanuit zijn samenwerkingsverband. Pas als dat niet lukt, stuurt een school een kind door naar het speciaal onderwijs. Dit betekent dat je als MRT'er verbonden bent aan meerdere scholen tegelijk. Scholen krijgen geld om bepaalde hulp 'in te kopen' en hiermee kunnen ze dus ook de MRT'er inschakelen. Dat biedt ook mogelijkheden om vanaf volgend jaar weer (meer) tijd en ruimte te krijgen voor het geven van MRT.

Vorbereidend onderzoek voor de studiedag

Als voorbereiding op de studiedag MRT en voor mijn eigen verdieping, ben ik op bezoek gegaan bij verschillende oud-cursisten MRT om eens mee te kijken bij een 'MRT-uurtje'. Tijdens deze bezoeken bevroeg ik de oud-cursisten op hun manier van MRT geven en wat voor hen het belangrijkste doel van MRT is. Natuurlijk kon ik niet overal langgaan, vandaar deze oproep:

Ben je oud-cursist? Dan kan het zijn dat je een dezer dagen een mailtje krijgt met de vraag of je een online-enquête in wilt vullen over 'jouw manier' van MRT geven. Op de studiedag van 15 mei zal ik de uitkomsten van de enquêtes presenteren. Hoe meer mensen de enquête invullen, hoe vollediger de uitkomst!

Tijdens mijn onderzoek heb ik vaak geklaagd dat er zo weinig up-to-date informatie is over RBO. Gelukkig komt er binnenkort een boek over RBO uit. Dit zal gepresenteerd worden op de studiedag. Interesse? Komen dus! Op de pagina scholing staat hoe je je kunt inschrijven.

Literatuur

- Auteur onbekend, (z.d.). *Hoofdpunten wet Passend Onderwijs*. Geraadpleegd op 04-03-2013.
<http://www.passendonderwijs.nl/hoe-werkt-passend-onderwijs/wat-is-passend-onderwijs/hoofdpunten-wetpassend-onderwijs/>
 Doodewaard, C. van (2003). MRT op de Calo - Windesheim - in Zwolle. *Lichamelijke opvoeding*, nummer 7, p. 317.
 Gelder, van, Meer, van der, & Weene, van (2010). *Onderwijsgeschiede Motorische Test (OMT)*. Geraadpleegd op 20-03-2013.
<http://www.webredactie.nu/webdata/inbeweging/88613.pdf>
 Gelder, W. van, Stroes, H., Goedhart, B. *Bewegingsonderwijs Online*. Geraadpleegd op 27-02-2013.
<http://www.bewegingsonderwijsonline.nl/index.php?id=62>
 Gelder, W. van, Stroes, H. *Leerlingvolgsysteem 'Bewegen en Spelen'*. Geraadpleegd op 25-03-2013.
http://www.bewegingsonderwijsonline.nl/files/docs/Artikel_LVS.pdf
 Rijn, W. van (2008). Motorische Remedial Teaching: De methode van Wil van Rijn. *Engagement met autisme*, nummer 1, p. 36-38.

Renate Zielman is vierdejaars Calo-student te Zwolle. ◀

Contact:

renatezielman@live.nl